

Forord

I en kronik i avisen *Information* i januar 2009 argumenterede professor emeritus Robert Phillipson for at dansk først og fremmest er et truet sprog fordi der ikke investeres i udformning og gennemførelse af en sprogpolitik der kan tage højde for følgende punkter:

- Styrkelse af dansk i EU
- Styrkelse af andre fremmedsprog end engelsk i Danmark
- Styrkelse af minoritetssprog i Danmark
- Udvikling af flersproget undervisning
- Forskning i parallelsproglighed, domænetab, national og international sprogpolitik og sprogtæstning
- Løbende dialog mellem politikere, ministerier, undervisningsinstitutioner og brugere
- En holdningsændring til sproglig diversitet.

I kronikken er Robert Phillipson stærkt kritisk over for den laissez-faire holdning han finder præger dansk sprogpolitik, og han peger bl.a. på at »det er tvingende nødvendigt at sikre at der fremover er danskere med forskellige flerkulturelle og flersprogede kompetencer«. Han ser således en forbindelse mellem øget sproglig diversitet i befolkningen, et kompetenceløft i forhold til alle sprog (fremmedsprog såvel som minoritetssprog) samt en styrkelse af dansk.

I dette nummer af Sprogforum vil vi tage udfordringen fra Robert Phillipson op, idet vi igennem en række artikler vil fokusere på hvordan sprogpædagogikken på mange forskellige måder kan yde sit bidrag til at vende en negativ udvikling.

I den første artikel præsenterer Jette von Holst-Pedersen og Karen Sonne Jakobsen begrebet *Integreret sprogdidaktik*, som stammer fra nyere tysksproget didaktisk tænkning. Målet med denne didaktik er at skabe en frugtbar sammenhæng mellem elevernes forskellige sprog således at deres berøring med sprogene i og uden for skolen udnyttes optimalt. Hermed skabes en mulighed for på individuelt grundlag at trække viden og kompetencer fra et sprog til et andet. Artiklen har tydelig relevans for grundskole og gymnasium, men har også en specifik adresse til læreruddannelsen.

Susanne Perez' artikel har fokus på udvikling af nabosprogene (dansk, tysk, frisisk, nedertysk og sønderjysk) blandt børn i dag-

institutioner og blandt de yngste skoleelever i region Sønderjylland-Schleswig. Artiklen, der er baseret på et interview med Anne Mette Olsen fra regionskontoret, fortæller om det prisvindende pædagogiske projekt *Professor Dr. ABC*.

Fra den anden ende af uddannelsessystemet beretter Karen Margrethe Lauridsen i artiklen *Fra sproglig mangfoldighed til undervisning på engelsk* om de pædagogiske konsekvenser af at engelsk i stigende grad bliver valgt som undervisningssprog på danske universiteter. Hun er særligt optaget af de konsekvenser som sproget har for interaktionen i læringsrummet, og hun kommer i den forbindelse også ind på et europarådsstøttet universitetssamarbejde om »The Multilingual and Multicultural Classroom« som hun står i spidsen for.

I sin artikel om *Flersprogethed – det handler om at skabe rum for læring* beskæftiger Elina Maslo sig med sin egen dansktilegnelse som sprogstuderende på Letlands Universitet. Gennem sit fokus på personlige erfaringer med læring gennem inddragelse af alle slags sproglige resurser og forforståelser argumenterer Elina Maslo stærkt for værdien af en flersproget tilgang i praksis.

Også Janus Spindler Møller beskæftiger sig med hvordan menneskers sprog udvikler sig i praksis gennem dynamisk og kreativ brug. Hans artikel gør rede for det sociolingvistiske begreb *Poly-sprogning* såvel teoretisk som gennem eksempler hentet fra unges brug af sproglige træk på Facebook.

Anne Holmen sætter særligt fokus på den rolle som elevernes modersmål spiller ved deres tilegnelse af et nyt sprog. I *At tage udgangspunkt i det kendte* sammenholder hun således synet på majoritets- og minoritets elever i fremmedsprogsundervisningen og argumenterer for udviklingen af additiv sprogpædagogik for alle elevgrupper.

De to sidste artikler i nummeret beskæftiger sig med den overordnede diskurs i forhold til sprogundervisningen. Petra Daryai-Hansen har i *Flersprogethed i limbo* analyseret en række danske tekster der fra centralt hold diskuterer synet på flersprogethed og værdien af de enkelte fremmede sprog. I slutningen sammenlignes med debatten i Tyskland som gennem sin positive fremhævelse af flersprogethed adskiller sig fra den danske langt mere etsprogede diskurs.

På Åbne sider slutter Karen Bjerg Petersen nummeret af med en artikel om *Diskurser og kultursyn i læreplansdokumenter* der skitserer udviklingen i formål og kultursyn inden for voksenundervisningen i dansk som andetsprog inden for en 25-årig periode. Den kompleksitet i hverdagens sproglige og kulturelle mangfoldighed som mange af artiklerne giver udtryk for, genfindes ikke i den seneste

udvikling der ifølge Karen Bjerg Petersen i stedet kan beskrives som en forstærket monokulturel og national diskurs.

Derudover indeholder dette nummer de faste rubrikker: *Godt Nyt* med udvalgt nyere litteratur til temanummeret fra Danmarks Pædagogiske Biblioteks sprogsamling og *Andet Godt Nyt* med udvalgte værker om sprog- og sprogundervisning som for nylig er indgået på Danmarks Pædagogiske Bibliotek.

Redaktionen

Litteratur

Phillipson, Robert (2009): Er dansk reelt et truet sprog? Kronik i Information, 22. januar 2009.